

International Science Group

ISG-KONF.COM

XIV
INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"THEORETICAL AND SCIENCE BASES OF ACTUAL TASKS"

Lisbon, Portugal
April 12 - 15, 2022

ISBN 979-8-88526-750-2

DOI 10.46299/ISG.2022.1.14

THEORETICAL AND SCIENCE BASES OF ACTUAL TASKS

Proceedings of the XIV International Scientific and Practical Conference

Lisbon, Portugal
April 12 – 15, 2022

THEORETICAL AND SCIENCE BASES OF ACTUAL TASKS

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The XIV International Scientific and Practical Conference «Theoretical and science bases of actual tasks», April 12 – 15, 2022, Lisbon, Portugal. 677 p.

ISBN - 979-8-88526-750-2

DOI - 10.46299/ISG.2022.1.14

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

THEORETICAL AND SCIENCE BASES OF ACTUAL TASKS

94.	Шопіна М.О., Якунін Я.Ю. НАВЧАННЯ СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТЕХНІКАМ ПІСОЧНОЇ ТЕРАПІЇ	427
95.	Шәріпқалиева А.С., Кунашева З.Х. ХИМИЯЛЫҚ ӨНДІРІС СЫЗБАНҰСҚАСЫН МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНА ТҮСІНДІРУ ӘДІСТЕМЕСІ	430
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
96.	Лавріненко Д.О., Потаскалова В.С. РИЗИКИ ПРИ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ВІКУ, ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ ТА ШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ	438
PHILOLOGICAL SCIENCES		
97.	Puzanov V. PECULIARITIES OF TRANSLATIONS EDITING IN GAMING JOURNALISM	440
98.	Береговенко Н. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРАМЕТРИЧНОГО ПРИКМЕТНИКА GREAT УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МООВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФІЛЬМІВ КАНАЛУ ВВС “THE BLUE PLANET” ТА “LIFE”)	442
99.	Білан Н. СТРАТЕГІЯ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІСУБ’ЄКТНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ	446
100.	Вовк О.В. УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ-ФОЛЬКЛОРИСТИ СЕРЕДИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ	448
101.	Гусенко К.В. АНТИРОМАН НІЛИ ЗБОРОВСЬКОЇ «УКРАЇНСЬКА РЕКОНКІСТА» ЯК ПРОСТІР ВІЙНИ	451

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРАМЕТРИЧНОГО ПРИКМЕТНИКА GREAT УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФІЛЬМІВ КАНАЛУ ВВС “THE BLUE PLANET” ТА “LIFE”)

Береговенко Наталія,
асистент кафедри романо-германської філології та перекладу
Білоцерківський національний аграрний університет

Основними формами існування матерії є час, рух та простір. Параметричність є однією з фундаментальних якостей останнього. Люди різних національностей завжди усвідомлювали різницю у розмірах осіб та предметів і відчували потребу передати її у своєму мовленні. З'являлися відповідні лексичні одиниці, які були покликані якнайточніше пояснити розмір кого- або чого-небудь. Мовні одиниці зі значенням величини є, очевидно, однією з найдавніших лексичних груп будь-якої мови [1, с. 54].

Сучасний етап розвитку лінгвістики характеризується посиленою увагою до системного аналізу та структурування лексичного складу мови, зокрема назв розміру. Праця присвячена дослідженню параметричних прикметників в англійській мові та способів їх перекладу на українську та російську мови на матеріалі фільмів каналу ВВС “The Blue Planet” та “Life”. Під поняттям «параметричні прикметники» ми розуміємо прикметники, які означають великий чи малий розмір предметів та об'єктів навколишнього світу.

Незважаючи на значні досягнення вітчизняної та зарубіжної лінгвістики у вивченні параметричних прикметників та неослабний інтерес вчених до них, не розв'язаним й досі залишається ряд проблем. Так, проблема польової семантики прикметників з їх широким діапазоном лексичної сполучуваності належить до недостатньо вивчених, хоча вони досить багаті своєю семантикою і активно вступають в синонімічні та антонімічні зв'язки та відношення. Крім цього, недостатньо висвітлена проблема адекватного перекладу та вибору лексичного відповідника з широкого ряду синонімів, які входять до лексико-семантичної групи параметричних прикметників, що і є новизною нашої праці.

Параметричний прикметник *great* (8,9%) вживався ще у давньоанглійській мові у значенні *big, coarse, stout*. У свою чергу він належить до західно-германського мовного ареалу *grautaz*. Сучасне значення “*big in size, coarse*” зв'явилося в середньоанглійський період. *Great* може реалізувати низку значень: 1) великий за кількістю чи ступенем; 2) відмінний, прекрасний; 3) великодушний, благородний, добрий; 4) надзвичайно талановитий [2, с.5]. Нас перш за все цікавить перше значення цього прикметника.

У матеріалі прикметник *great* здебільшого вживається зі словами на означення *віку* – *great age* (1а). В обох варіантах перекладу, як в українському, так і в російському відбувається лексична заміна, оскільки подається еквівалент – *неймовірного віку* (1б) та *невероятного возраста* (1в). Крім цього, *great* тяжіє до вживання із словами на означення *протяжності (відстані)* як-от: *great distances* (Life, V, 10:47), *greater lengths* (Life, IV, 07:52), які отримують адекватне відтворення при перекладі: *величезні відстані* (Бойко) та *огромные расстояния* (Жизнь, IV, 07:52) та слів на означення *сили* на зразок: *great power* (Life, V, 13:12), *great strength* (Life, VI, 31:40) – “*дуже (надзвичайно) сильні*” (Життя, V, 13:12), “*огромную силу*” (Жизнь, V, 13:12).

(1а) *These trees live life at such a slow pace, they can reach great age* (Life, IX, 42:08).

(1б) *Ці дерева ростуть дуже повільно і досягають неймовірного віку* (Життя, IX, 42:08).

(1в) *Это дерево растет так медленно и достигает невероятного возраста* (Жизнь, IX, 42:08).

На відміну від синонімів *great* – *large* та *big*, які сполучуються в основному із конкретними іменниками, прикметник *great* здебільшого вживається з абстрактними іменниками, як-от: *greater challenge* (Life, II, 33:16), *great influence* (BP, I, 23:44), *great innovation* (Life, VI, 33:15), *greatest talent* (Life, VII, 22:19), *greater extremes* (Life, V, 21:35), *great speed* (BP, III, 34:48), *greater dangers* (BP, V, 10:20). Як і прикметник *enormous*, *great* часто вживається з абстрактними іменниками: *variety* (BP, II, 46:00), *skill* (Life, II, 02:30), *effort* (BP, I, 12:45) [3, с. 450].

Подібно до прикметника *large*, досліджувана одиниця вживається зі збірними іменниками, як-от: *swarm* (BP, VII, 44:54), *gathering* (Life, II, 27:26), *schools* (BP, I, 46:04), *column* (Life, IV, 44:28), *numbers* (BP, III, 30:18), *quantity* (Life, VIII, 10:26), *shoals* (Life, IV, 43:13), *colony* (Life, V, 29:34). При перекладі найпоширенішими еквівалентами є: *величезні зграї* (Планета, I, 46:04) та *огромними стаями* (Планета, I, 46:04). Інколи застосовується лексична заміна, як у прикладі (2), де “*greatest gathering*” – “*найчисленніше скупчення*”, натомість в російському варіанті бачимо адекватне відтворення. Напр.:

(2а) *It's, in numbers, the greatest gathering of reptiles in the world* (Life, II, 27:26).

(2б) *Це – найчисленніше в світі скупчення плазунів* (Планета, I, 46:04).

(2в) *Это – самое большое в мире скопление рептилий* (Жизнь, II, 27:26).

Відтворення прикметника *great* вирізняється багатьма перекладацькими рішеннями, реалізованих трансформаціями, такими як: додавання слова: *great power* (Life, V, 13:12) – “*напрочуд (надзвичайно) сильні*” (Життя, V, 13:12), тобто додається прислівник *напрочуд (надзвичайно)*. У більшості випадків засвідчена заміна слова однієї частини мови на слово іншої – номіналізація: *great communicators* (Life, I, 24:59) – “*майстри спілкування*” (Життя, I, 24:59), “*мастера общения*” (Жизнь, I, 24:59); вербалізація: *bring great comfort* (3а) – “*зігріває*” (3б),

“согревает” (Зв); та адвербалізація: *a great age* (Life, I, 09:11) – “дуже довго” (Життя, I, 09:11), “очень долго” (Жизнь, I, 09:11). Напр.:

(3а) *The same underground forces that prevent this river from freezing bring **great comfort** to others* (Life, X, 10:16).

(3б) *Те ж тепло, що перешкоджає замерзанню річки, **зігріває** групу мавп* (Життя, X, 10:16).

(3в) *Тоже самое тепло, что предохраняет реку от замерзания, **согревает** группу обезьян* (Жизнь, X, 10:16).

Отже, прикметник *great* відтворюється при перекладі адекватно та із застосуванням низки лексико-граматичних трансформацій, а саме: лексичної заміни, додавання слова, заміни слова однієї частини мови на слово іншої (номіналізації, вербалізації, адвербалізації). Здебільшого *great* вживається з абстрактними та збірними іменниками.

Список літератури

1. Архелюк В. В. Прикметники розміру в сучасній англійській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / В. В. Архелюк. Чернівці, 1999. 213 с.
2. Афанасьева О. В. Лексическая сочетаемость английских прилагательных, обозначающих большой размер (*big / large, vast, enormous, immense, extensive, ample, expansive*) в современном английском языке : автореф. дисс. на соиск. учён. степени канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / О. В. Афанасьева. М., 1977. 20 с.
3. Береговенко Н.С. Способи перекладу англійських параметричних прикметників *giant* та *enormous* українською та російською мовами (на матеріалі фільмів каналу BBC "The Blue Planet" та "Life") / Н.С. Береговенко // Implementation of modern science and practice. Abstracts of XXV International Scientific and Practical Conference. Varna, Bulgaria. 2021. Pp. 450-452. <http://DOI: 10.46299/ISG.2021.I.XXV>

Список джерел ілюстративного матеріалу

4. BBC : Блакитна планета (серії 1 - 8): Продюсер серії Алістер Фотергілл, продюсери Алістер Фотергілл, Енді Біатт, Марта Холмс, оператор Рік Розенталь, музика Джордж Фентон, ведучий Девід Аттенборо, 2001.
5. BBC : Голубая планета (серии 1 – 8) : Продюсер серии Алистер Фотергилл, продюсеры Алистер Фотергилл, Энди Биатт, Марта Холмс, оператор Рик Розенталь, музыка Джордж Фентон, ведущий Дэвид Аттенборо, 2001.
6. BBC : Життя (серії 1 – 10): Продюсер серії Марта Холмс, виконавчий продюсер Майкл Гантон, продюсери: Руперт Баррингтон, Адам Чепмен, Марта Холмс, Нейл Лукас, Патрік Морріс, Тед Оейкс, ведучий Девід Аттенборо, композитор Джордж Фентон 2009 .

PHILOLOGICAL SCIENCES
THEORETICAL AND SCIENCE BASES OF ACTUAL TASKS

7. BBC : Загадки природы : Жизнь (серии 1 – 10) : Продюсер серии Марта Холмс, исполнительный продюсер Майкл Гантон, продюсеры: Руперт Баррингтон, Адам Чэпмен, Марта Холмс, Нейл Лукас, Патрик Моррис, Тед Оэйкс, ведущий Дэвид Аттенборо, композитор Джордж Фентон, 2009.